

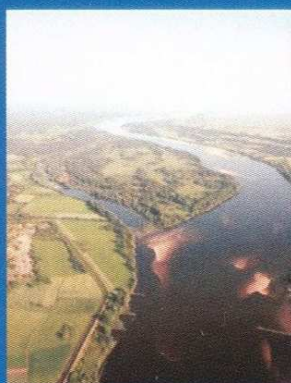
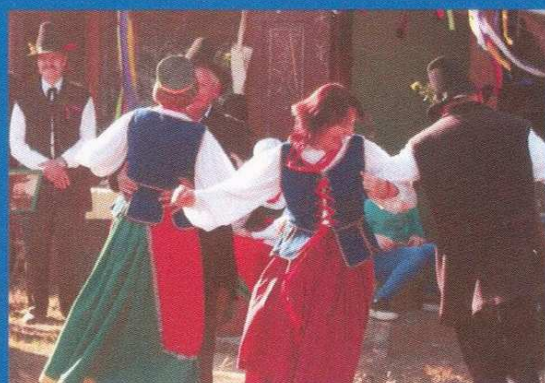
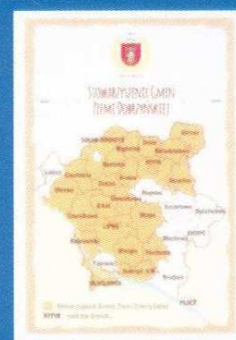
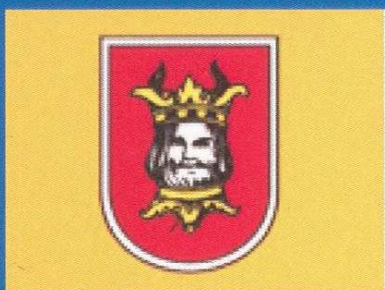
EDUKACJA REGIONALNA

8

Ziemia Dobrzyńska

Podręcznik do historii regionalnej dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych
- na potrzeby konkursów regionalnych.

autorzy: *Dariusz Chrobak i Zbigniew Żuchowski*

Zawartość numeru:

Część 1. – ZARYS HISTORII dla uczniów szkół podstawowych s.2-41 *Dariusz Chrobak, Czernikowo*

Spis treści:

Część 1. – ZARYS HISTORII dla uczniów szkół podstawowych *Dariusz Chrobak*

1 Wstęp	s.1
1.a Herb Ziemi Dobrzyńskiej	s.2
1.b Terytorium, administracja	s.2
1. c Gminy dobrzyńskie pochodzenie nazw i herby	s.3
2. Wprowadzenie- bardzo krótki rys historyczny Ziemi Dobrzyńskiej	s.6
3. Nasza ziemia przed tysiącami lat. Kultury archeologiczne, wykopaliska i znaleziska	s. 8
4. Grody i ich pozostałości- grodziska	s. 10
5. Zakony średniowieczne i klasztory	s.11
6. Książęta dobrzyńscy	s.12
7. Miasta na Ziemi Dobrzyńskiej (i herby)	s.13
8. Zamki na Ziemi Dobrzyńskiej	s.14
9. Rody rycerskie (szlacheckie, ziemiańskie) na Ziemi Dobrzyńskiej	s.15
10. Wieś i zwyczaje ludowe	s.18
11. Mniejszości narodowe na ziemi dobrzyńskiej	s.21
12. Galeria wybitnych postaci	s.23
13. Sztuka i architektura ziemi dobrzyńskiej	s.26
14. Muzea dobrzyńskie	s.34
15. Literatura	s.36
16. Tereny chronione na Ziemi Dobrzyńskiej	s.37
17. Wydarzenia współczesne	s.38
18. Kalendarium	s.40
19. Historiografia czyli gdzie można zdobyć dodatkowe informacje	s. 41

Część 2. Historia Ziemi Dobrzyńskiej s. 42-80 *Zbigniew Żuchowski (Wąpielsk)*

s.42	Terytorium Ziemi Dobrzyńskiej
s. 42	Wyodrębnianie się Ziemi Dobrzyńskiej. Historia i przemiany terytorialne (X-XIV w.) <i>Falszyfikat mogileński Okręg grodowy (kasztelania)</i> <i>Początki osadnictwa Podział na dzielnice i jego skutki dla Ziemi Dobrzyńskiej</i> <i>Bracia Dobrzyńscy i sprowadzenie Krzyżaków</i> <i>Kasztelanie na terenie Ziemi Dobrzyńskiej Powstanie księstwa dobrzyńskiego</i> <i>Księstwo dobrzyńskie w obliczu zagrożenia krzyżackiego</i> <i>Władysław Garbaty i pierwsza „okupacja” krzyżacka</i> <i>Zastawienie Ziemi Dobrzyńskiej i druga okupacja krzyżacka</i> <i>Ziemia Dobrzyńska w latach wielkiej wojny z zakonem krzyżackim (1409-1411)</i>
	Osadnictwo wiejskie na Ziemi Dobrzyńskiej (XI-XIV w.). <i>Posiadłości kościelne i książęce Kolonizacja na prawie niemieckim</i>
	Powstanie miast na Ziemi Dobrzyńskiej
	System obronny Ziemi Dobrzyńskiej w średniowieczu <i>Upadek grodów i budowa zamków</i> <i>Zamek w Bobrownikach Zamek w Złotorii Zamek w Radzikach Zamek w Sadłowie</i> <i>Miasta obronne (Rypin, Dobrzyń, Lipno) Dwory obronne (Ciechocin, Górzno)</i>
s. 50	Ziemia Dobrzyńska w XIII – XIV w. – podsumowanie.
s. 50	Gospodarka i ludność Ziemi Dobrzyńskiej w XV – XVIII w.

Rozwój osadnictwa i gospodarki szlacheckiej. Osadnictwo XVIII w. (m. in. ołęderskie)
Własność szlachecka. Możliwe rody Ziemi Dobrzyńskiej w XVIII w.
Miasta dobrzyńskie w XVI – XVIII w.

- s. 52 **Ustrój Ziemi Dobrzyńskiej w XV – XVIII wieku**
Powiaty i kasztelanie Sejmik dobrzyński
- s. 53 **Dzieje polityczne w latach 1454-1795**
Wojna trzynastoletnia (1454-1466) Ziemia Dobrzyńska w okresie wojen szwedzkich
„Od Sasa do Lasu”- zniszczenia wojny północnej na początku XVIII w.
Udział ludzi Ziemi Dobrzyńskiej w wydarzeniach XV-XVII w.
- s. 55 **Ziemia Dobrzyńska w czasie panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego (1764-1795)**
Kariera rodu Podoskich z Rusinowa k. Rypina.
Konfederacja barska i I rozbiór Polski   *Konfederaci z Ziemi Dobrzyńskiej i bitwa pod Szabłą koło Brodnicy (1769 r.)*
Jan Ośnialowski- wierny dworzaniec ostatniego króla   *I rozbiór (Górzno)*
Sejm Czteroletni i II rozbiór Polski   *Posłowie Sejmu Wielkiego z Ziemi Dobrzyńskiej*
Dobrzyńscy w wojnie 1792r. z Rosją w obronie konstytucji II rozbiór.
Powstanie kościuszkowskie i III rozbiór Polski. Wyzwolenie Rypina
Sytuacja po III rozbiórze
- s. 57 **Ziemia Dobrzyńska w latach 1806-1815**
Dominik Dziewianowski i Józef Niemojewski   *Jan Nepomucen Dziewanowski pod Somosierrą i inni u boku Napoleon*
- s. 58 **Ziemia Dobrzyńska w latach 1815-1914**
Powstanie listopadowe i działalność spiskowa po upadku powstania
Noc Listopadowa- atak na Belweder
Przemarsz armii powstańczej przez Ziemię Dobrzyńską i upadek powstania
Roman Czarnomski z Tuchowa- „zawodowy rewolucjonista” europejskich ruchów wolnościowych i generał
Partyzanci Zaliwskiego: Kaliks Borzewski, Artur Zawisza i Gustaw Zieliński
- s. 60 **Powstanie styczniowe (1863-1864) na Ziemi Dobrzyńskiej**
Początek powstania Oddział Ostrowskiego
Działalność Padlewskiego i rozwój powstania wiosną 1863 r. Aresztowanie i śmierć Padlewskiego
Bitwa pod Nietrzebą Ostatnie walki- bitwa pod Łąpinózką
- s. 61 **Ziemia Dobrzyńska w latach 1864-1918**
Zmiany administracyjne i reforma uwłaszczeniowa
Ukaz carski o uwłaszczeniu Serwituty i częściowa parcelacja majątków
- s. 62 **Życie gospodarcze, społeczne i kulturalne Ziemi Dobrzyńskiej w latach 1864-1914**
Przykłady działalności gospodarczej). Szpital i Straż Ogniowa w Lipnie Straż Ogniowa w Rypinie
Seminarium Nauczycielskie w Wymyślinie Okręgowe Towarzystwo Rolnicze Ziemi Dobrzyńskiej
Muzeum Kujawskie we Włocławku
- s. 63 **Ziemia Dobrzyńska w czasie I wojny światowej (1914-1918)**
Sejmik powiatowy w Lipnie 1916 r.
Rady Opiekunkcze i Polska Macierz Szkolna
Sieć komunikacyjną Ziemi Dobrzyńskiej
- s. 64 **Ziemia Dobrzyńska w latach 1918-1939**
Odzyskanie niepodległości w 1918 roku. Polska Organizacja Wojskowa Dzień 11 listopada w Lipnie i w Rypinie
Administracja Ziemi Dobrzyńskiej
Wybory do rad miejskich i sejmików powiatowych Podział administracyjny kraj
- s. 66 **Wojna polsko-radziecka 1920 roku**
Wstępowanie do wojska
Bolszewicy na Ziemi Dobrzyńskiej
Antoni Borzewski i Jerzy Starzyński zamordowani przez bolszewików
Ludność i gospodarka
- s. 68 **Mniejszości narodowe na Ziemi Dobrzyńskiej**
- s. 68 **Powołanie Rypińskiego Okręgowego Towarzystwa Rolniczego (ROTR)**
- s. 68 **Życie polityczne i działalność społeczna**
Wizyta prezydenta Mościckiego na Ziemi Dobrzyńskiej
- s. 70 **Ziemia Dobrzyńska w latach II wojny światowej (1939-1945)**
Ziemia Dobrzyńska w okresie wojny obronnej 1939 roku
Administracja niemiecka w okresie okupacji hitlerowskiej
Sytuacja społeczeństwa Ziemi Dobrzyńskiej w okresie okupacji
Zbrodnie Selbstschutzu w Domu Kaźni w Rypinie, w Rusinowie i w Raku
Aresztowania w Lipnie i mordy w Lesie Karnkowskim
Żydzi z Ziemi Dobrzyńskiej
Niemiecki aparat represji
Grabież polskiego mienia
Wysiedlenia i wywóz Polaków na roboty
Besarabowie
Volkslista. Polski obywatel niezłomny- Gustaw Sommer
Działalność konspiracyjna w czasie II wojny światowej
Formy działalności ZWZ-AK na terenie Ziemi Dobrzyńskiej
Działalność komunistów pod okupacją na ziemi dobrzyńskiej
„Dama niezłomna”- Maria Romana Sobocińska ze Skępego-Wymyślina
Przykłady udziału dobrzyńców w powstaniu warszawskim
„Wyzwolenie” Ziemi Dobrzyńskiej spod okupacji hitlerowskiej